

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte: Petru Ursache

Judecători: Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Natalia Bobu și succesorul părții vătămate Gojan Anastasia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015, în cauza penală în privința lui

***Rusnac Victor Valerii**, născut la 29 martie 1982, originar din Tiumen Iamal Novii Port, Federația Rusă și domiciliat în sat. Grimăncăuți, r-nul Briceni.*

Termenul de examinare al cauzei:

- 1. 17.09.2014 – 13.11.2014 (prima instanță);*
- 2. 10.12.2014 – 25.03.2015 (instanța de apel);*
- 3. 15.09.2015 – 18.11.2015 (instanța de recurs)*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Ocnîța din 13 noiembrie 2014, ***Rusnac Victor Valerii*** a fost condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, la 30 (treizeci) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, **cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.**

2. Potrivit sentinței s-a constatat că ***Rusnac Victor Valerii***, la 15.05.2014, aproximativ la ora 19:00, aflându-se la domiciliul său din s. Grimăncăuți, r-nul Briceni, în urma unui conflict apărut spontan cu Gojan Vasile, i-a aplicat ultimului cu o deosebită cruzime patruzeci și unu de lovituri cu cuțitul în diferite părți ale corpului, provocându-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață care sunt în legătură directă cu decesul acestuia.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat și avocatul său, care au solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor sale apelanții au indicat că instanța de fond a omis să ia în considerație faptul că cauza a fost examinată în procedură specială, căința sinceră și caracteristica pozitivă inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015, care a fost pronunțată integral la 22 aprilie 2015, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul a fost considerat condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j)

Cod penal, la 13 (treisprezece) ani 4 (patru) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că instanța de fond corect a ajuns la concluzia despre vinovăția inculpatului în fapta incriminată, verificând complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, acordând o apreciere legală probelor administrate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Referitor la pedeapsă s-a indicat că sancțiunea art. 145 alin. (2) Cod penal, prevede alternativ, pedeapsa închisorii și detențiunii pe viață. Totodată, instanța de apel a apreciat că instanța de fond nu a indicat nici un motiv privind necesitatea stabilirii inculpatului a celei mai aspre pedepse dintre cele existente, având în vedere faptul că cauza a fost examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, contribuția activă a inculpatului la descoperirea infracțiunii, caracteristica pozitivă a acestuia la locul de trai, neafierea lui la evidența medicilor psihiatru și narcolog, precum și de faptul că acesta și-a cerut scuze de la succesorul legal al victimei.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a fost depus la 29 aprilie 2015 și care, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale procurorul invocă următoarele:

- instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61 și 75 Cod penal, pe când instanța de fond corect a stabilit gradul prejudiciabil al infracțiunii comise – atentarea asupra relațiilor sociale referitoare la viața persoanei, victimă a infracțiunii fiind o persoană tânără; circumstanțele cauzei – inculpatul a acționat cu o deosebită cruzime, victimei fiindu-i cauzate patruzeci și una de plăgi tăiate-înțepate și penetrante cu cuțitul în diferite regiuni ale corpului, în special în organele vitale, iar după comiterea infracțiunii a mers și s-a culcat în vecinătate cu locul comiterii infracțiunii; personalitatea inculpatului – neangajat în câmpul muncii, duce un mod de viață neordonat. La fel, instanța de fond, la stabilirea pedepsei a ținut cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilindu-i pedeapsa inculpatului sub formă de închisoare pe un termen de 30 (treizeci) ani și nu detențiunea pe viață, după cum incorect a indicat instanța de apel, pedeapsă care este justificată și întemeiată.

6.1. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar și de către succesorul părții vătămate, care a fost depus la 28 mai 2015 și care, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale recurentul invocă următoarele:

- instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61 și 75 Cod penal, nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și i-a stabilit inculpatului în mod greșit o pedeapsă neechitabilă în raport cu fapta sa;

- faptul că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, nu presupune că s-a căit de cele comise, ci reprezintă o modalitate de a scăpa de pedeapsa maximă;

- motivul depunerii recursului cu omiterea termenului de declarare a acestuia a fost cauzat de faptul că copia deciziei motivate a instanței de apel a sosit la oficiul poștal Briceni la 29.04.2015 și i-a fost înmînată abia la 09.05.2015, motiv pentru care solicită repunerea în termen a recursului.

6.2. Pe cauză nu au fost depuse referințe.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

7.1. Cu referire la argumentele procurorului Colegiul penal notează că, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului rezultă că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel în latura stabilirii pedepsei inculpatului.

Astfel, din materialele cauzei se constată că inculpatului i-a fost stabilită pedeapsa maximă a închisorii prevăzută de sancțiunea art. 145 alin. (2) din Codul penal, în condițiile judecării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Totodată, potrivit prevederilor art. 75 alin. (2) Cod penal, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Concluzia instanței cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre urmează a fi motivată, iar în acest aspect Colegiul penal consideră justă concluzia instanței de apel, care a statuat că instanța de fond nu a indicat nici un motiv privind necesitatea stabilirii inculpatului a celei mai aspre pedepse dintre cele existente, avînd în vedere faptul că cauza a fost examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, contribuția activă a inculpatului la descoperirea infracțiunii, caracteristica pozitivă a acestuia la locul de trai, neafierea lui la evidența medicilor psihiatru și narcolog, precum și de faptul că acesta și-a cerut scuze de la succesorul legal al victimei.

Totodată, Colegiul penal atestă faptul că instanța de apel a adoptat o decizie argumentată, cu respectarea criteriilor generale de individualizare a pedepsei, luînd în considerație toate circumstanțele concrete ale cauzei, caracterul și gravitatea infracțiunii comise, motivul și scopul celor comise, personalitatea vinovatului, consecințele survenite în rezultatul comiterii infracțiunii, ținîndu-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnatului, cît și din partea altor persoane, precum și de faptul că executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei, motiv pentru care recursul procurorului urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece pedeapsa a fost individualizată corect.

7.2. Cu referire la argumentele expuse în recursul succesorului părții vătămate, Colegiul penal statuează că potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sînt în drept să declare recurs ordinar. Însă, pentru ca acesta să poată fi obiect de examinare în ordinea recursului ordinar, el trebuie să fie declarat în termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, care este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Totodată, potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții

de Apel Bălți a fost pronunțat la 25 martie 2015 în prezența succesoriului părții vătămate, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, aceasta fiind înștiințată despre data pronunțării deciziei motivate – 22 aprilie 2015 (V. 2, f.d. 15;17).

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că, la data pronunțării deciziei motivate – 22 aprilie 2015, succesoriul părții vătămate nu s-a prezentat (V. 2, f.d. 19).

Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Reieșind din sensul articolului dat, pentru succesoriul părții vătămate, termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) începea să curgă de la 23 aprilie 2015 și expira la 25 mai 2015. Succesoriul părții vătămate a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel la data de 28 mai 2015, adică după expirarea termenului legal de 30 zile prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală (V. 2, f.d. 52).

În concluzia celor expuse, rezultă că termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Totodată, motive întemeiate pentru trimiterea recursului la judecare (existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu legea) nu sunt declarate și stabilite, de aceea Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului declarat de succesoriul părții vătămate, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Natalia Bobu și succesoriul părții vătămate Gojan Anastasia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015, în cauza penală în privința lui *Rusnac Victor Valerii*, deoarece recursul declarat de procuror este vădit neîntemeiat, iar recursul succesoriului părții vătămate este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru